

FÄRDPLAN FÖR
FOSSILFRI KONKURRENSKRAFT

Dagligvaruindustrin

Förord

Inom ramen för Fossilfritt Sverige har 22 branscher tagit fram färdplaner för att visa hur de kan stärka sin konkurrenskraft genom att bli fossilfria eller klimatneutrala. Dagligvaruindustrins färdplan kan bidra till det nationella klimatmålet och därigenom också bidra till att göra Sverige ledande i den gröna omställningen.

Dagligvaruindustrin är en diversifierad bransch där företagen har vitt skilda produkter och där man orsakar fossila utsläpp genom olika aktiviteter. Trots det har vi ändå många gemensamma utmaningar. Vår färdplan visar hur hela branschen kan bli fossilfri genom gemensamma initiativ och att nya innovativa lösningar införs i hela värdekedjan.

Vid en genomgång av vår färdplan, som lämnades över till regeringen hösten 2020, konstaterades att den var lite väl omfattande och skulle vinna på att förenklas och få ett tydligare fokus. Fokus ligger nu på den svenska dagligvaruindustrins utsläpp orsakade av användning av fossila bränslen och fossilt råmaterial i hela värdekedjan för produkter som sätts på den svenska marknaden. Färdplanen har särskilt fokus på de områden där dagligvaruindustrin har direkt påverkan antingen som producent eller som beställare.

Vi har också förtydligat våra uppmaningar till viktiga intressenter - inte minst till politiken.

Den färdplan som nu är framtagen är en förenklad, mer lättbegriplig färdplan med ett tydligare fokus och avgränsning. Den är kort och gott dagligvaruindustrins plan för att bli fossilfri samt vårt bidrag till att göra Sverige ledande i den gröna omställningen!

Jörgen Friman

VD, Dagligvaruleverantörerna, DLF

Svante Axelsson

Nationell samordnare, Fossilfritt Sverige

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	5
Executive summary	6
Inledning	7
Dagligvaruindustrin	7
Värdekedjan	8
Färdplanens fokus och avgränsningar	8
Nulägesbeskrivning och trender	9
Nulägesbeskrivning	9
Trender	11
Vision, mål och dagens verktyg för färdplan för fossilfri konkurrenskraft	13
Vision	13
Mål	13
Branschinitiativ	14
Vägen till en fossilfri värdekedja	15
Primärproduktion	16
Förädling	18
Förpackningar	19
Transporter	20
Försäljning	21
Användningsfasen	21
Återvinning	22
Våra prioriterade politiska uppmaningar	23

Sammanfattning

Omställningen till en fossilfri dagligvaruindustri utgör en väsentlig förutsättning för bibehållen och ökad konkurrenskraft. Dagligvaruindustrin ser en positiv utveckling med en ökad användning av fossilfria energikällor och råmaterial i hela värdekedjan. Inom primärproduktionen ses en minskad användning av fossilt råmaterial, fossilfria drivmedel används i större utsträckning och mängden fossilfria råmaterial i förpackningar ökar samtidigt som svåråtervunna plaster fasas ut.

För att uppnå den svenska dagligvaruindustrins vision om att år 2045 vara fossilfri i hela värdekedjan krävs dock fortsatta ansträngningar. I primärproduktionen utgör såväl produktion av råvaror, primärmaterial och förpackningar fortsatt en stor källa till utsläpp från fossil råvara liksom energiintensiva produktionsprocesser och transporter. Utsläpp från användningsfasen i svenska hushåll är över lag låg eftersom den el som används i hemmet till stor del är fossilfri. En gemensam ökad vilja att förändra beteenden, till exempel genom att källsortera mera, behövs dock framåt. Dagligvaruindustrins färdplan utgör ett stöd till industrins omställning

och visar med tydliga exempel på led i värdekedjan där dagligvaruindustrins medlemmar har störst möjlighet att göra skillnad samt på vilket sätt. Färdplanens fokus ligger på primärproduktion, förädling, förpackning, transport och återvinning.

Som stöd för omställningen har den svenska dagligvaruindustrin även sedan tidigare tagit initiativ till »DLF Transportinitiativet 2025« och »DLF Plastinitiativet 2025«. Dessa branschinitiativ utgör fortsatt en väsentlig del i dagligvaruindustrins arbete med att driva på utvecklingen till fossilfria transporter och förbättra förutsättningarna för en cirkulär plastanvändning.

Omställningen till en fossilfri dagligvaruindustri kräver investeringar men också ökad tillgång på fossilfria energikällor och insatsvaror. En fortsatt finansiering av Klimatklivet är nödvändig för att driva på omställningen likaså tillgången till ett kostnadseffektivt fossilfritt energisystem i hela Sverige inklusive nödvändig utbyggnad av transportinfrastruktur för icke fossila bränslen. Samarbete, investeringar och innovation utgör nyckeln till fortsatt framgång.

Executive summary

The transition to a fossil-free fast moving consumer goods (FMCG) industry is an important prerequisite for maintained or increased competitiveness. The FMCG industry sees a positive development towards an increased use of fossil-free energy sources and raw materials throughout the value chain. A decreased use of fossil raw materials has been noted in primary production. Fossil-free fuels are used to a greater extent and the amount of fossil-free raw materials in packaging is increasing, whereas hard-to-recycle plastics are being phased out.

In order to achieve the Swedish FMCG industry's vision of being fossil-free throughout the value chain by 2045, however, continued efforts are required. In primary production, the production of raw materials, primary materials and packaging continues to account for the majority of greenhouse gas emissions from fossil raw materials, as well as energy-intensive production processes and transport.

Since the electricity used in homes is predominantly fossil-free, use-phase emissions from Swedish households are generally low. A general willingness to change behavior, for example by improved waste-sorting, is needed

going forward. The roadmap for the fast moving consumer goods industry constitutes a support for the industry's transformation, and shows with clear examples of links in the value chain where companies in the FMCG industry have the best opportunity to make a difference and in what way. The roadmap's emphasis is on primary production, processing, packaging, transport and recycling. To support the transition, the Swedish FMCG industry has launched the »Transport Initiative 2025« and »Plastics Initiative 2025«.

These initiatives continue to be instrumental in the FMCG industry's work towards fossil-free transport as well as to improve the conditions for reduced and circular plastic use. The changeover to a fossil-free FMCG industry requires investments as well as increased access to fossil-free energy sources and inputs.

Continued financing of the investment aid »Klimatkivet« (»The Climate Step«) is necessary in order to drive the transition and secure the access to a cost-effective fossil-free energy system throughout Sweden, including the necessary expansion of transport infrastructure for non-fossil fuels. Collaboration, investment and innovation are the keys to continued success.

Inledning

Färdplanen har tagits fram inom ramen för initiativet Fossilfritt Sverige och syftar till att uppnå en fossilfri dagligvaruindustri i Sverige till år 2045 - med bibehållen konkurrenskraft och strävan efter kostnadsneutralitet i omställningen.

En färdplan på industrinivå är ett viktigt verktyg under resans gång. Dagligvaruindustrin ser färdplanen som ett stöd till industrins egen utveckling och ett viktigt budskap till industrins kunder och partners, samt till politiska aktörer och det bredare samhället. Alla dessa intressenter påverkar förutsättningarna för förverkligandet av en fossilfri värdekedja, och ska kunna hitta relevant information i färdplanen.

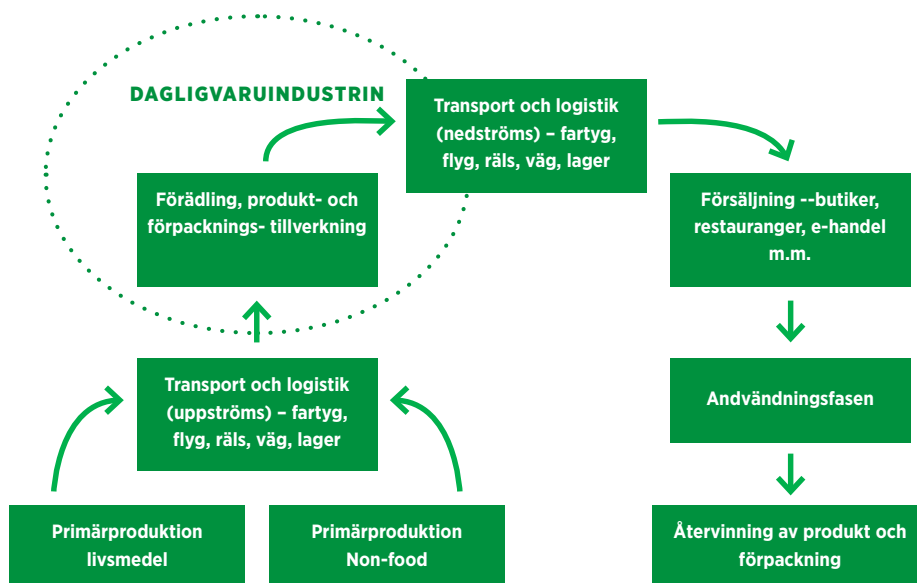
En färdplan kopplar det som man vet (faktabase-rat) idag till det man kan föreställa sig om framtiden. Vår förhoppning är att färdplanen ska hjälpa företag inom dagligvaruindustrin att ta steg mot att bli fossilfria. Färdplanen pekar också på hur andra, som våra leverantörer och kunder samt politiker kan agera för att stödja omställningen.

DAGLIGVARUINDUSTRIN

Dagligvaruindustrin i Sverige består av företag som säljer snabbbrörliga konsumentvaror som livsmedel, drycker, kemtek, kosmetik, hygienprodukter, tidningar, tobak och specialvaror till handel, restauranger och storhushåll i Sverige. Industrin präglas av mångfald: företagen i sektorn har olika produkter, arbetar med olika affärsmodeller och organiserar sin verksamhet på olika sätt. Många administrerar produkter över flera kategorier. Vissa använder främst svenska råvaror, medan andra säljer produkter som bygger på ingredienser som importerats. För vissa företag är produkttillverkning delvis integrerat med primärproduktion av insatsvaran. Andra har fokus på import och försäljning av produkter som tillverkas av andra.

Det är en stor utmaning att ta fram en gemensam färdplan för en industri som är så diversifierad. Företagen har olika användning av fossila bränslen och fossilt råmaterial. De har dessutom olika påverkansmöjlighet beroende på vilka verksamheter de har direkt- respektive indirekt påverkan på. Det finns i princip inget sätt att

Figur 1: Illustration av dagligvaruindustrins generella värdekedja

sammanställa en gemensam bild som skulle vara relevant för varje medlemsföretag.

De möjligheter och utmaningar som företagen har gemensamt bedöms dock vara minst lika viktiga som det som skiljer dem åt och därför ser industrins företag positivt på att agera tillsammans.

VÄRDEKEDJAN

För att kunna enas om en relevant färdplan behöver dagligvaruindustrin en bild över en generaliserad värdekedja som är relevant för alla och fungerar som grund för färdplanen. Se Figur 1.

»Primärproduktion« beskriver verksamheter där ingredienser och insatsvaror som används i tillverkningen av produkter och dess förpackningar ingår. Kortfattat handlar primärproduktionen om jordbruk, djurhållning samt produktion av kemikalier och material som används i produkter och förpackningar. Det omfattar även insatsvaror såsom kemikalier som används i anläggningar för underhåll och renhållning. I vissa fall har dagligvaruindustrins företag en nära relation med primärproduktionen, t.ex. genom kooperativ ägarskap, i andra fall sker jordbruk och råvaruproduktion hos leverantörer som dagligvaruindustrin kan påverka som beställare.

»Transport (uppströms)« beskriver transporterna som tar insatsvarorna till dagligvaruindustrins producerande verksamhet. I de allra flesta fall styrs dessa transporter av andra: leverantörer, logistikföretag, eller en kombination av båda. Dagligvaruindustrin har ändå möjligheten att påverka uppströmstransportens miljöpåverkan genom beställarkrav.

»Produktion och tillverkning« omfattar verksamheter där insatsvaror blir till dagligvaror och tillhörande förpackningar. Dessa verksamheter ägs och bedrivs i de flesta fall av dagligvaruindustrins medlemsföretag, men många företag importerar och säljer produkter som produceras utomlands av andra aktörer också.

»Transport och logistik (nedströms)« omfattar transport och lager från produktion och tillverkning till dagligvaruhandeln, restauranger, och storhushåll. Nedströmstransport och logistik kan anordnas av den mottagande eller producerande parten.

»Försäljning« omfattar handeln samt restauranger och andra aktörer. Dessa aktörer levererar dagligvaror till slutkonsumenten.

»Användningsfasen« omfattar konsumtion och användning av dagligvaror.

»Återvinning« omfattar material-, energi- och näringsåtervinning av produkter och förpackningar. Inom området förpackningar har dagligvaruindustrin ett ägarintresse i återvinningsverksamheter.

FÄRDPLANENS FOKUS OCH AVGRÄNSNINGAR

Färdplanens fokus är svenska dagligvaruindustrins utsläpp orsakade av användning av fossila bränslen och fossilt råmaterial i hela värdekedjan¹ för produkter som sätts på den svenska marknaden. Färdplanen har särskilt fokus på de områden där dagligvaruindustrin har direkt påverkan antingen som producent och/eller som beställare.

Där användningen av fossil råvara är stor, eller där en åtgärd kan bidra till en betydande minskning av utsläpp från fossila råvaror och där dagligvaruindustrin har goda förutsättningar för att förverkliga den effekten, ska industrins färdplan ge stor plats och fokus på det området. Där användningen av fossil råvara är mindre och/eller industrin endast har en indirekt påverkan inkluderas åtgärder i färdplanen på en mer översiktlig nivå.

Liksom flera andra industrier handlar den svenska dagligvaruindustrins klimatpåverkan om mer än användning av fossila bränslen och fossilt råmaterial. Utsläpp och infångning av koldioxid genom markanvändning och utsläpp av lustgas och metan inom jordbruk och djurhållning står för en väsentlig del av industrins klimatpåverkan. Dessa är utanför ramen för färdplanen, men industrins företag måste också sträva efter att minska dessa utsläpp. Här behöver vi agera långsiktigt och i samarbete med andra för att lyckas.

¹ Både innanför och utanför Sverige

Nulägesbeskrivning och trender

NULÄGESBESKRIVNING

Det är inte möjligt att sammanställa en enhetlig eller exakt bild över svenska dagligvaruindustrins påverkan från fossila råvaror i värdekedjan. Var i värdekedjan ett företag har sin största påverkan beror på många olika faktorer, t. ex. om företaget producerar livsmedel eller non-food, produktportfölj, produktionsprocesser samt vilka insatsvaror som används och varifrån de kommer. Givet denna komplexitet har vi valt att inte sätta specifika siffror på storleken på utsläpp i olika delar av värdekedjan. Fokus ligger i stället på att kartlägga de vanligaste fossila källorna. Företag kan använda sammanställningen i sitt arbete för att identifiera sina utsläpp från fossila källor och för att minska desamma.

De fakta som ligger till grund för denna nulägesbeskrivning kommer från forskning samt några av dagligvaruindustrins medlemsföretag. Deltagande företag omfattar en relativt bred del av industrins olika verksamheter, men informationen som följer ska ses som indikativ. Den speglar inte varje enskilt företags verklighet och bör inte heller användas som en sammanställning för hela dagligvaruindustrin.

FOSSILA KÄLLOR I VÄRDEKEDJAN

Idag uppstår utsläpp från fossila råvaror från företag inom dagligvaruindustrin i alla steg i värdekedjan. Produktion av råvaror (livsmedel), primärmaterial (non-food) och emballage är ofta stora källor till utsläpp. Energiintensiva produktionsprocesser och transporter kan också orsaka mycket utsläpp. Utsläpp från fossila energikällor är över lag låga i användningsfasen i de svenska hushållen eftersom den el man använder i hemmet till stor del är fossilfri.² Om en produkt genererar mycket avfall (ex. matavfall, avfall från non-food) kan utsläpp från fossil råvara uppkomma i hanteringen av det.

Tabell 1: Risk för utsläpp från fossila källor

	FOSSILA DRIVMEDEL	FOSSIL EL OCH ENERGI	FOSSILT RÅMATERIAL
Primärproduktion	●	●	●
Förädling		●	
Förpackning		●	●
Transport	●		
Försäljning		●	●
Återvinning		●	

Större cirkel innebär ökad risk för utsläpp från fossil råvara.

² <https://fossilfrittserverige.se/roadmap/elbranschen/>

FOSSILA KÄLLOR OCH MÖJLIGHET ATT PÅVERKA

En översiktlig sammanställning av fossila källor inom dagligvaruindustrins värdekedja finns i Tabell 2. Källorna kan huvudsakligen delas in i tre områden som i olika grad skär genom flera, och ibland alla, steg i värdekedjan:

- Fossila drivmedel och bränslen till olika transportmedel i stora delar av värdekedjan, exempelvis flyg, lastbilar, båtar och jordbruksmaskiner.
- Fossila energikällor till elektricitet och energi för produktion i alla delar av värdekedjan, exempelvis produktion av insatsvaror till non-food produkter och mineralgödsel, produktion i förädlingsprocessen, matlagning och uppvärmning av varmvatten i hushållen samt både produktion och återvinning av förpackningar.
- Fossilt råmaterial i exempelvis plaster och kemikalier

I primärproduktion för livsmedel är den största källan fossil energi och drivmedel, medan för non-food kan även materialvalet utgöra en fossil källa. Dagligvaru-

industrin har oftast bara indirekta sätt att påverka processer och energikällor inom primärproduktion medan när det gäller valet av material har dagligvaruindustrin en direkt påverkan.

I förädlingssteget är den stora källan fossila energikällor i produktion, vilket kan vara både elektricitet och höggradig energi. Här har dagligvaruindustrin direkt påverkan och det är liten skillnad mellan livsmedel och non-food.

Det fossila avtrycket kopplat till förpackningar kommer främst från fossila energikällor vid produktion och återvinning av förpackningar, men även från fossilt råmaterial i plastförpackningar då cirka 99% av plasten tillverkas av fossil olja.³ Tillverkning av vissa typer av förpackningar (t.ex. glas och aluminium) är särskilt energikrävande, vilket innebär att utsläpp blir betydande om energikällan vid produktion är fossil. Gällande val av förpackningar har dagligvaruindustrin en direkt påverkan. Här kan dock olika produkt- och matsäkerhetskrav, exempelvis krav för servetter eller livsmedel, utgöra en skillnad mellan materialval för olika produkter.

Tabell 2: Möjliga fossila källor

VÄRDEKEDJAN	LIVSMEDEL	NON-FOOD
Primärproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Fossil energi vid produktion av insatsvaror • Fossil råvara i kemikalier för underhåll och renhållning • Fossilt drivmedel 	<ul style="list-style-type: none"> • Fossil råvara i material • Fossil råvara i kemikalier för underhåll och renhållning • Fossil energi vid produktion av insatsmaterial • Fossilt drivmedel
Förädling	<ul style="list-style-type: none"> • Fossil energi vid produktion • Fossil råvara i kemikalier för underhåll och renhållning • Fossilt drivmedel 	
Förpackning	<ul style="list-style-type: none"> • Fossil råvara i förpackningsmaterial • Fossil energi vid produktion av förpackningsmaterial 	
Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Fossilt drivmedel vid transport och distribution uppströms och nedströms 	
Försäljning	<ul style="list-style-type: none"> • Fossil råvara och energi för butiks- och kampanjmaterial samt emballage • Fossil energi i butiksledet ex lokaler, kylar 	
Användningsfasen	<ul style="list-style-type: none"> • Fossil energianvändning i hemmen 	
Återvinning	<ul style="list-style-type: none"> • Fossil energi vid återvinning, förbränning samt kompostering 	

³ <https://www.regeringen.se/rapporter/2022/02/sveriges-handlingsplan-for-plast/>

I transportsteget i värdekedjan är den huvudsakliga källan fossila drivmedel och bränslen till olika fordon och transportmedel. Transport av dagligvaror inkluderar både tåg- och vägtransporter, samt sjöfart och flyg för importerade varor. Här är det ofta liten eller ingen skillnad mellan livsmedel och non-food. Dock kan transport av färska och frysta varor påverka vilka transportslag som anses lämpliga. Beroende på bland annat varornas vikt, form, ursprung samt tillgång till transportalternativ (t.ex. tåg, biodrivmedel) kan transporter stå för en relativt liten del av en produkts totala utsläpp eller en större andel. Inom transportområdet agerar dagligvaruindustrin främst som beställare.

I försäljningsledet uppstår avtrycket primärt genom fossil råvara för el och energi i butikerna. I detta led har dagligvaruindustrin mycket begränsad påverkansmöjlighet.

Utsläpp från förbränning av fossil råvara är låga i användningsfasen i de svenska hushållen eftersom den el man använder i hemmet är fossilfri till 98 procent.⁴ Så även för en produkt som schampo, där det trots att det krävs mycket energi för uppvärmning av vatten, ändå blir låga utsläpp eftersom energin kommer från fossilfria källor.

I återvinningsfasen finns det ingen större skillnad mellan livsmedel och non-food. Den huvudsakliga källan är fossil råvara vid förbränning och dagligvaruindustrins påverkan är indirekt.

Dagligvaruindustrin har även möjlighet att påverka konsumentbeteende genom produkt- och tjänsteutveckling och erbjudanden. Detta kan leda till positiva effekter över hela värdekedjan.

TRENDER

Dagligvaruindustrin har tittat på olika trender som syns redan idag, och som kan ha stor relevans för industrins omställning till en fossilfri värdekedja.

Inom primärproduktionen ses tydliga förändringar som pekar mot en minskad användning av fossilt råmaterial, även om förbättringar i många fall ännu är svåra att mäta.

Generellt ses en ökad användning av fossilfria energikäl-

lor, såsom t.ex. sol-, vind- och vattenenergi, genom hela värdekedjan inklusive primärproduktionen.

Fossilfria drivmedel används i allt större utsträckning till jordbruksmaskiner och LRF vill att hela Sveriges lantbruk ska ha 100% fossilfria drivmedel till år 2030.⁵

Tillgången till mineralgödsel med lägre utsläpp från fossil råvara har ökat snabbt de senaste åren, och förväntas fortsätta öka i högt tempo, genom samarbeten längs värdekedjan. Genom reningsprocesser minskar utsläppen i produktionen av nitratbaserade mineralgödsel och därigenom det fossila avtrycket. Tillgång till fossilfri mineralgödsel förväntas också växa under kommande år.

Ökad effektivitet i jordbruk; ökad användning av naturlig gödsel och minskad energianvändning blir allt vanligare. I vissa fall möjliggörs effektiviseringar av nya tekniker såsom satellitkörning, kvävesensorer och andra precisionsodlingstekniker.

Bland producenter inom dagligvaruindustrin sker ständiga optimeringar och effektiviseringar, allt oftare med hjälp av automation och digital övervakning. Allmänt har »omställningsinvesteringar« för att fasa ut fossil råvara kunnat tidigareläggas, delvis tack vare Klimatklivet.

EU:s plaststrategi samt Sveriges handlingsplan för plast (M2022/0351)⁶ visar på en tydlig trend mot infasning av mer fossilfria råmaterial, mindre plast i förpackningar samt utfasning av svåråtervunna plaster. Dock behövs fortsatt fokus på att öka tillgängligheten av fossilfri plastråvara som är av rätt kvalitet och pris liksom fortsatt fokus på att utveckla cirkulära flöden.

Allt fler transporter sker med biodrivmedel samtidigt som utveckling av eldrivna fordon går framåt. Att använda järnväg för längre transportsträckor har också blivit en strategi för att nå fossilfria transporter.

Digitaliseringen av marknadsföring inklusive kampanjer i butik gör också att åtgången av fossilt baserat material och emballage minskas generellt, även genom minskad överproduktion av kampanjmaterial. Denna utveckling fortsätter, det kampanjmaterial som finns kvar i butik optimeras och materialval och emballage blir i takt med

⁴ <https://fossilfritt Sverige.se/roadmap/elbranschen/>

⁵ <https://fossilfritt Sverige.se/roadmap/lantbruksbranschen/>

⁶ <https://www.regeringen.se/rapporter/2022/02/sveriges-handlingsplan-for-plast/>

att förpackningarna utvecklas även de fossilfria i allt större utsträckning.

Industrin ser en positiv utveckling och många bra initiativ har startats i alla delar av värdekedjan. För att få full effekt och möjliggöra den branschgemensamma omställningen till en fossilfri värdekedja behövs en ökad förståelse för och koordinering av branschens olika initiativ.

Företagens relation till kunderna har varit en drivkraft för olika hållbarhetsinitiativ. Intresse från vissa slutkundssegment har gjort det möjligt för aktörer i dagligvaruhandeln att profilera sig inom hållbarhet. Stora kunder inom B2B (handeln, storhushåll, restauranger) har också satt fart på trenden med sina policybeslut.

Trenden att försöka slänga mindre mat är etablerad. Både från konsumenternas sida, ökat fokus i media,

samt från branschen i stort genom konkreta gemensamma initiativ som tex Matmissionen.

Konsumentens preferenser utvecklas åt flera olika håll samtidigt: mer färdig mat, mer »on the go« mat som äts överallt, bekvämlighet och enkelhet samt nya sociala och upplevelsecentrerade matvanor på helgerna. Vi ser också ett ökat konsumentintresse för alternativa proteiner, en ökad förståelse för och önskan om att ställa om matvanor för att minska det negativa avtrycket. Grundliga konsumentbehov som fortsätter vara starka handlar om pris (som ytterligare förstärkts genom konjunkturförändring), smak, bekvämlighet, kvalitet, och hälsa.

Trenderna ovan anses vara långvariga nog för att färga omställningen i dagligvaruindustrin. Vissa kommer att vara relevanta även vid resans slut. Men det återstår att se exakt hur långt vi nått gemensamt 2045.

Vision, mål och initiativ

VISION

År 2045 är den svenska dagligvaruindustrin fossilfri i hela värdekedjan. Dagligvaruindustrin har inte agerat ensam och vi har använt vårt inflytande för att påskynda utvecklingen i vår värdekedja. Framgång i omställningen möjliggjordes genom en övergång till fossilfri primärproduktion, fossilfri energi och transporter, fossilfria produkter, ökad energieffektivisering, utveckling av ny teknik och innovation.

Dagligvaruindustrins egna processer har blivit fossilfria tack vare ökad produktion av fossilfria energikällor och ny infrastruktur för energiförsörjning och godstransport. För processer som använder höggradig värme finns säker tillgång till biogas.

Inrikestransporter - egenutförda och köpta - är fossilfria. Tågtransport kompletteras med elektrifierade och delvis bibränsle/vätgasdrivna lastbilar. Ökningen i direktleveranser utnyttjar tysta, eldrivna fordon. I

Europa sker omställning till fossilfria sjö- och tågtransporter.

Genom gemensamma ansträngningar och gränsöverskridande samarbeten har vi skapat förutsättningar för en konkurrenskraftig och fossilfri dagligvaruindustri.

MÅL

I detta avsnitt presenterar vi DLF:s mål till visionen att 2045 är den svenska dagligvaruindustrin fossilfri i hela värdekedjan. Vi har formulerat ambitioner för både 2025 och 2030 samt slutmål för 2045. Målen täcker alla delar av värdekedjan, med undantag för användningsfasen där utsläpp från fossil råvara är mycket låg.

Tabell 3: Mål

VÄRDEKEDJAN	AMBITION 2025	AMBITION 2030	SLUTMÅL 2045
Primärproduktion	<ul style="list-style-type: none"> Inköpskriterier som premierar råvaror och råmaterial som produceras fossilfritt och består av fossilfritt material 	<ul style="list-style-type: none"> 100% av råvaror och råmaterial produceras med 100% fossilfria energikällor 	<ul style="list-style-type: none"> 100% av råvaror och råmaterial består av fossilfria råmaterial
Förädling	<ul style="list-style-type: none"> Viktiga processer i vår produktion har kartlagts och planer för utfasning av fossila energikällor har upprättats 	<ul style="list-style-type: none"> Egna produktionsprocesser drivs med 100% fossilfria energikällor 	
Förpackning	<ul style="list-style-type: none"> Minska förpackningsmängden på marknaden Minska användning av nyproducerad fossil råvara i förpackningar 100% av de plastförpackningar som omfattas av producentansvarförordningen är materialåtervinningsbara. Konkret plan för att 100% av förpackningarna ska ha tydliga sorteringsinstruktioner 	<ul style="list-style-type: none"> Förpackningsmängden på marknaden har minskat Markant ökad användning av återvunnen samt fossilfri råvara 100% av plastförpackningarna ska kunna materialåtervinnas Ökad återanvändning av förpackningar 	<ul style="list-style-type: none"> Förpackningsmängden på marknaden har fortsatt att minska Majoriteten förpackningar är tillverkade av återvunnen eller fossilfri råvara Fortsatt ökad återanvändning av förpackningar

VÄRDEKEDJAN	AMBITION 2025	AMBITION 2030	SLUTMÅL 2045
Transport	<ul style="list-style-type: none"> Inrikestransporter, egenutförda och köpta, är 100 % fossilfria⁷ Utökad beställarkrav på fossilfria utrikestransporter 		<ul style="list-style-type: none"> Samtliga transporter, egenutförda och köpta, är 100% fossilfria
Försäljning	<ul style="list-style-type: none"> Företagen har kartlagt sina fossila källor från butiks- och kampanjmaterial samt emballage både vad gäller fossilt råmaterial och fossila energikällor i produktion Handlingsplaner är etablerade Beställarkrav på fossilfritt råmaterial, fossilfri produktion inklusive serverhallar 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad användning av digitala kampanjmetoder i butik All digital marknadsföring sker via serverhallar drivna av 100% fossilfria energikällor Mängden kampanjmaterial i butik har minskat 100% av butiks- och kampanjmaterial samt emballage är tillverkade av fossilfritt råmaterial och produceras med 100% fossilfri energi 	<ul style="list-style-type: none"> Majoriteten av butikskampanjerna är digitala
Återvinning	<ul style="list-style-type: none"> 100% av de plastförpackningar som omfattas av producentansvarsförordningen är materialåtervinningsbara Transporter vid tömning av återvinningskärl är 100% fossilfria 	<ul style="list-style-type: none"> Återvinningsprocessen sker med 100% fossilfria energikällor 	

BRANSHINITIATIV

DLF Transportinitiativet 2025⁸

År 2019 lanserade DLF Transportinitiativet, ett frivilligt åtagande och ett tydligt ställningstagande om att dagligvaruindustrin vill driva på utvecklingen till fossilfria transporter. Målsättningen med Transportinitiativet 2025 är att inrikestransporter – egenutförda och köpta – i DLFs medlemsföretag, senast vid utgången av år 2025 ska vara fossilfria. Trots delvis ändrade förutsättningar kvarstår ambitionen att nå fossilfritt 2025.

DLF Plastinitiativet 2025⁹

År 2018 lanserade DLF Plastinitiativet 2025, ett frivilligt åtagande med syfte att bidra till att förbättra plastens materialåtervinningsgrad enligt gällande förordning om producentansvar för förpackningar, och motivera branschen till en cirkulär plastanvändning. Plastinitiativet 2025 har som målsättning att 100% av de plastförpackningar som medlemsföretagen sätter på den svenska marknaden, och som omfattas av producentansvarsförordningen, ska gå att materialåtervinna vid utgången av 2025.

Matmissionen¹⁰

Dagligvaruleverantörerna och Svensk Dagligvaruhandel har ingått ett samarbete med Stockholms Stadsmission som är tänkt att underlätta för våra medlemmar att effektivt kunna donera varor, både non-food och livsmedel, som annars riskerar att bli svinn, till Matmissionens butiker. Minskat matsvinn ger en positiv effekt avseende både fossila bränslen och fossila råvaror genom hela värdekedjan.

⁷ <https://www.dlf.se/transportinitiativet-2025/>

⁸ <https://www.dlf.se/transportinitiativet-2025/>

⁹ <https://www.dlf.se/plastinitiativet-2025/>

¹⁰ <https://www.dlf.se/matmissionen/>

Vägen till en fossilfri värdekedja

Dagligvaruindustrins färdplan beskriver resan från nu-läget till framtidsvisionen och ska bidra till att främja övergången till en fossilfri värdekedja där samarbete, investeringar och innovation är en nyckel till framgång. Resan innehåller flera interagerande omställningar som sker över flera nivåer – inom industrin, i industrins närliggande omvärld, mellan branscher och i det bredare samhället. Dessa omställningar samspelar med varandra, och förändringar på en nivå påverkar de andra nivåerna.

För att kunna beskriva en så pass komplex process på ett

förenklat sätt har dagligvaruindustrin valt ett tabellformat baserat på värdekedjans olika steg. Fokus ligger på de delar av värdekedjan där dagligvaruindustrins medlemmar har störst påverkansmöjlighet vilket nulägesanalysen visade är Primärproduktion, Förädling, Förpackning, Transport samt Återvinning. Därför har tabellen begränsats till att presenteras Fossila källor, Utmaningar, Vägen till fossilfritt samt Vår möjlighet att göra skillnad.

För samtliga steg i värdekedjan, även inkluderat Försäljning och Användningsfasen, presenteras Uppmaningar till våra intressenter.

PRIMÄRPRODUKTION

Att göra primärproduktionen fossilfri är en utmaning som innebär att hitta hållbara och fossilfria råmaterial för insatsvaror och till kemikalier för underhåll och ren-

göring, att fasa ut användningen av fossila energikällor i alla stadier av produktionen, samt att ställa om till fossilfria drivmedel för alla fordon i primärproduktionen.

Tabell 4: Primärproduktion

FOSSILA KÄLLOR	UTMANINGAR	VÄGEN TILL FOSSILFRITT	VÅR MÖJLIGHET ATT GÖRA SKILLNAD
<ul style="list-style-type: none"> Fossil råvara i material såsom konstgödsel, bekämpningsmedel, ogräsmiddel, insatsvaror för non-food Fossil råvara i kemikalier för underhåll och renhållning 	<ul style="list-style-type: none"> I dagens jordbruk används stora mängder insatsvaror som till stor del är baserade på fossil råvara Att övergå till en fossilfri odlingsmetod kräver stora förändringar i hela primära produktionssystemet Fossil råvara vid framställning av kemikalier för non-food men även för underhåll och renhållning 	<ul style="list-style-type: none"> Ställa om så att råvaror och råmaterial är fossilfria Förändrade odlingsmetoder kan minska och/eller eliminerar dessa insatser (t.ex.: ekologiska och/eller regenerativa metoder) Ersätta fossila råmaterial med fossilfria Innovationer kring produkter så att funktionen erhålls med mindre material och återvunna material i cirkulära värdekedjor för att minska nyanvändningen av fossila råvaror tills 100% fossilfritt uppnås 	<ul style="list-style-type: none"> Efterfråga fossilfria insatsvaror och råmaterial genom inköpskriterier som stimulerar innovation och premierar omställning
<ul style="list-style-type: none"> Fossila energikällor för att driva maskiner, bevattningssystem, och andra energiintensiva processer såsom torkning och växthusuppvärmning 	<ul style="list-style-type: none"> Övergången från nuvarande fossila infrastruktur (byggnader, fordon, maskiner) till fossilfri innebär en stor utmaning kopplat till kostnad och tillgänglighet 	<ul style="list-style-type: none"> Byt ut fossilt baserad infrastruktur, och nyttja bränsle såsom biogas, HVO, RME, el Ersätta fossila energikällor med fossilfria energikällor, såsom sol- och vindkraft i hela landet 	<ul style="list-style-type: none"> Efterfråga fossilfria energikällor i alla led genom inköpskriterier som premierar fossilfri produktion
<ul style="list-style-type: none"> Fossila energikällor vid produktion av råmaterial 	<ul style="list-style-type: none"> Tillgänglighet till fossilfri energi och bränsle varierar geografiskt Tillgängligheten för alternativ till fossilfria bränslen är mer begränsad, och kommer ofta med ett prispåslag som gör den mindre kommersiellt gångbar 	<ul style="list-style-type: none"> Skapa incitament för snabb utbyggnad av tillgänglighet 	
<ul style="list-style-type: none"> Fossila drivmedel för exempelvis jordbruks- och skogsmaskiner 	<ul style="list-style-type: none"> Att övergå till fossilfria drivmedel kräver stora förändringar i hela logistikkedjan då alternativet till dagens fossilt baserade drivmedel medför kostnadsökningar och i vissa fall saknas förutsättningar som tillgänglighet och infrastruktur 	<ul style="list-style-type: none"> Övergång till fossilfria drivmedel genom användande av alternativa, fossilfria drivmedel Byt ut fordon som enbart kan drivas på fossila drivmedel och nyttja biogas, HVO, RME etc. Övergå till eldrift där det är möjligt 	<ul style="list-style-type: none"> Efterfråga fossilfria drivmedel inom primärproduktionen genom inköpskriterier som premierar omställningen

UPPMANINGAR TILL VÅRA INTRESSENTER**Politiken**

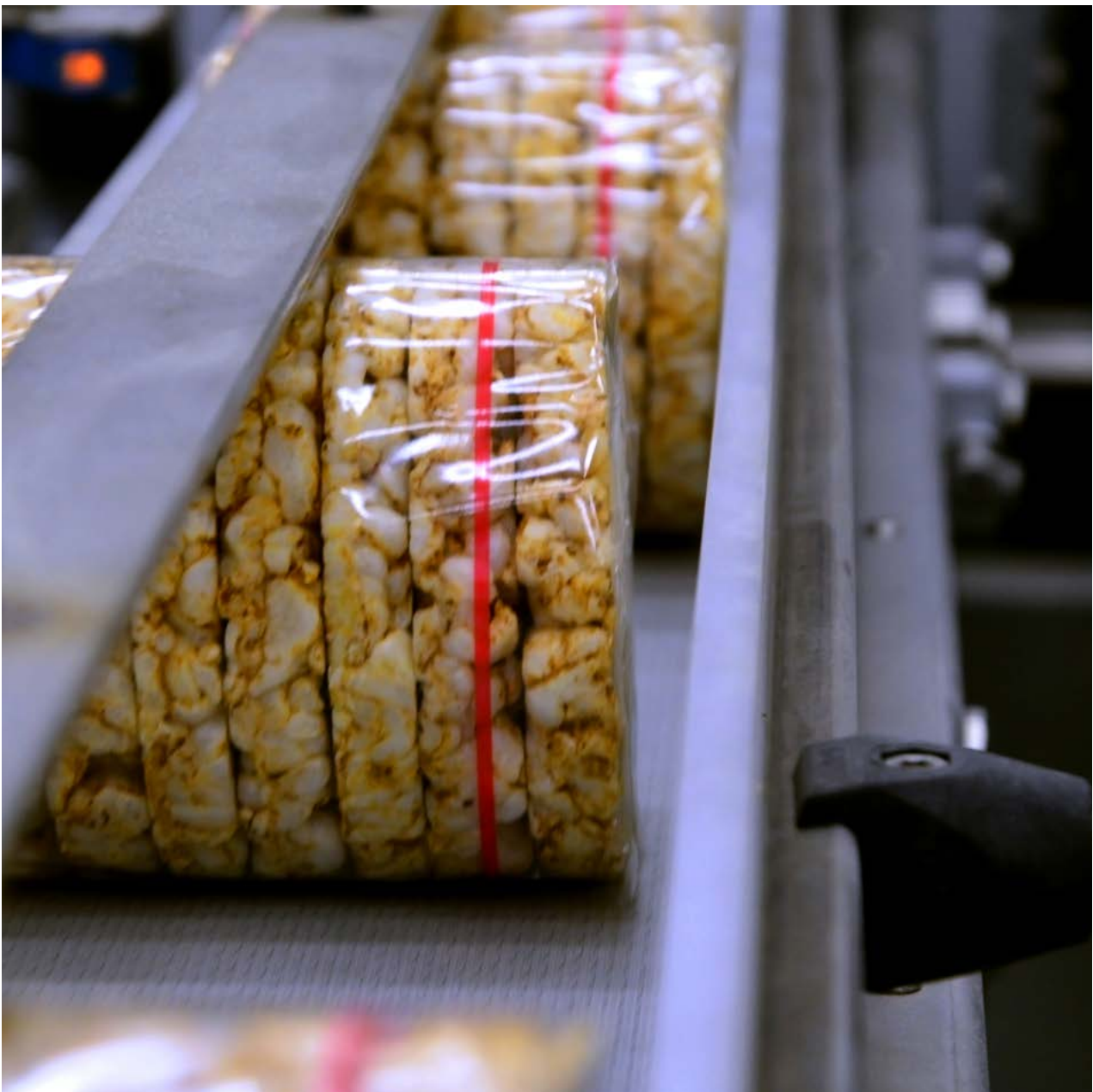
- Säkra fortsatt finansiering av Klimatklivet för att driva på omställningen till en fossilfri primärproduktion
- Stöd åkermarksbaserad biodrivmedelsproduktion förutsatt att det inte innebär en konflikt mellan produktion av bioråvaror och livsmedelsförsörjning

LRF

- Driv inhemsk fossilfri produktion av konstgödsel

Leverantör

- Sätt interna mål kopplat till fossilfritt

FÖRÄDLING

Förädling av dagligvaror, både livsmedel och non-food produkter kräver elektricitet och energi som idag kommer från både fossilfria och fossila energikällor.

Lösningen är att ersätta fossila energikällor med fossilfria alternativ vilket kräver investeringar samt ökad tillgång.

Tabell 5: Förädling

FOSSILA KÄLLOR	UTMANINGAR	VÄGEN TILL FOSSILFRITT	VÅR MÖJLIGHET ATT GÖRA SKILLNAD
<ul style="list-style-type: none"> Fossila energikällor i produktion 	<ul style="list-style-type: none"> Produktionsprocesser som drivs med fossil energi 	<ul style="list-style-type: none"> Ställa om till produktion med fossilfria energikällor 	<ul style="list-style-type: none"> Kartlägga viktiga processer Efterfråga fossilfria energikällor inklusive elektricitet genom inköpskriterier som premierar fossilfri produktion Investera i ny teknik, maskiner, utrustning för att ställa om till fossilfria energikällor
<ul style="list-style-type: none"> Fossila energikällor för uppvärmning 	<ul style="list-style-type: none"> Uppvärmning/hedkylning av lokaler med fossil energi 	<ul style="list-style-type: none"> Ställa om till fossilfria energikällor för produktion av värme/kyla 	<ul style="list-style-type: none"> Efterfråga fossilfria energikällor genom inköpskriterier som premierar fossilfri produktion av värme och kyla

UPPMANINGAR TILL VÅRA INTRESSETER

Politiken

- Säkerställ tillgången till ett kostnadseffektivt fossilfritt energisystem i hela Sverige
- Säkerställ långsiktig skattebefrielse på biogas
- Återinför stöd för energieffektivisering, exempelvis »Energisteget«

Leverantör

- Sätt interna mål kopplat till fossilfritt

FÖRPACKNINGAR

För att dagligvarubranschens förpackningar ska minimera sitt totala klimatavtryck, inklusive det fossila, och fungera i en cirkulär ekonomi måste omställningen omfatta ett flertal förändringsområden. Företagen kan påverka mängden material som sätts ut på marknaden, vilket material som används (ökad användning av återvunnen råvara alternativt fossilfri) samt säkerställa att förpackningarna är designade för återvinning. En ökad källsortering från våra konsumenter är också ett måste. Vi uppmanar samarbeten inom branschen, längs hela värdekedjan, mot de övergripande gemensamma målen.

Samtidigt måste förpackningens primära funktion, att skydda innehållet, säkra kvalitet och säkerhet för användarna alltid vara högsta prioritet. Förpackningar har de senaste åren kommit alltmer i fokus såväl inom EU som nationellt då en ökad användning leder till ökade mängder förpackningsavfall på marknaden. Lagstiftningen har

därför primärt kommit att fokusera på livscykelns slut, då det är ett område som är relativt enkelt att förstå och förklara. Livscykelanalyser visar dock på att en stor del av miljöpåverkan kommer från livscykelns början samt val av råvara snarare än vad som händer efter att förpackningen använts.

Då val av råvara har stor betydelse för den totala miljöpåverkan ser vi att fossilfria material bör likställas med återvunna material som båda varandes goda och prioriterade val. Vi bör även främja produktion och användning av återvunnet material framför nyproducerad fossil råvara.

Krav på minskat förpackningsavfall tenderar att endast mötas med krav på flergångslösningar. Detta behöver kompletteras med krav på ökad källsortering från både hushåll och kommuner, även utanför hemmet, så att fler förpackningar kan återvinnas till ny råvara.

Tabell 6: Förpackningar

FOSSILA KÄLLOR	UTMANINGAR	VÄGEN TILL FOSSILFRITT	VÅR MÖJLIGHET ATT GÖRA SKILLNAD
<ul style="list-style-type: none"> För mycket förpackningsmaterial på marknaden 	<ul style="list-style-type: none"> Att implementera säkra och enkla förpackningar & system för återanvändning 	<ul style="list-style-type: none"> Öka återanvändning av förpackningar 	<ul style="list-style-type: none"> Inköpskriterier Att samverka med parter längs värdekedjan för att hitta nya systemlösningar för återanvändning
<ul style="list-style-type: none"> Överanvändning av material 	<ul style="list-style-type: none"> Design optimerad för synlighet i hyllan 	<ul style="list-style-type: none"> Design optimerad med prioritet för minskad materialåtgång 	<ul style="list-style-type: none"> Att eliminera överförpackning i våra förpackningar
<ul style="list-style-type: none"> Låg användning av återvunnen råvara 	<ul style="list-style-type: none"> Tillgång på återvunnet material av hög kvalitet till rätt pris Förpackningar med livsmedelskontakt ställer höga krav på materialkvalitet Endast PET möjligt för livsmedelsgodkänd återvunnen plastråvara 	<ul style="list-style-type: none"> Möjliggör ökad användning av återvunnen råvara av rätt kvalitet till rätt pris Investeringar i en attraktiv industri kring återvunnen råvara 	<ul style="list-style-type: none"> Inköpskriterier Öka användningen av återvunnen råvara där det är möjligt Samverka med parter längs värdekedjan samt i FoU projekt, arbetsgrupper för att hitta lösningar
<ul style="list-style-type: none"> Fossil råvara 	<ul style="list-style-type: none"> Begränsad tillgång icke fossil råvara till konkurrenskraftigt pris 	<ul style="list-style-type: none"> Möjliggör ökad användning av icke fossil råvara för förpackningar Investeringar i en attraktiv industri kring icke fossil råvara för förpackningar 	<ul style="list-style-type: none"> Inköpskriterier Öka användningen av icke fossil råvara förpackningar Samverka med parter längs värdekedjan samt i FoU projekt för att hitta alternativ
<ul style="list-style-type: none"> Låg återvinning av plast 	<ul style="list-style-type: none"> Många plastförpackningar är ej designade för återvinning pga matsäkerhet Låg källsortering samt återvinning 	<ul style="list-style-type: none"> Design för återvinning Ökad källsortering Investeringar i förbättrad sortering av insamlade förpackningar samt mekanisk och kemisk återvinning 	<ul style="list-style-type: none"> Prioritera återvinningsbarhet vid utformning och val av förpackningar Tydligt kommunicera till konsumenterna att och hur alla förpackningar ska källsorteras

FOSSILA KÄLLOR	UTMANINGAR	VÄGEN TILL FOSSILFRITT	VÅR MÖJLIGHET ATT GÖRA SKILLNAD
<ul style="list-style-type: none"> Hög energiåtgång vid produktion samt återvinning av förpackningar 	<ul style="list-style-type: none"> Produktion samt återvinning av förpackningar är energikrävande (framför allt metall/aluminium, glas) 	<ul style="list-style-type: none"> Optimera energiåtgång samt säkra fossilfri energi 	<ul style="list-style-type: none"> Att ställa krav på våra leverantörer, optimera/minimera energiåtgången samt 100% fossilfri energi
UPPMANINGAR TILL VÅRA INTRESSETER			
<p>Politiken</p> <ul style="list-style-type: none"> Förnybara förpackningsmaterial bör likställas med återvunna ur ett hållbarhetsperspektiv för att minska användning av fossil råvara i förpackningar <p>Förpackningsindustrin</p> <ul style="list-style-type: none"> Sätt fokus på forskning och utveckling av icke fossil råvara i samarbete med branschen <p>Leverantörer</p> <ul style="list-style-type: none"> Sätt tydliga interna mål kopplat till fossilfritt <p>Konsument</p> <ul style="list-style-type: none"> Källsortera förpackningar, i och utanför hemmet 			

TRANSPORTER

Inom transportområdet agerar industrin främst som beställare. För att kunna beställa fossilfria transporter måste användning av fossilt bränsle och drivmedel elimineras i vägtransporter, sjöfart, flyg och tåg. Tillgång till hållbart och kostnadsmässigt konkurrenskraftigt alternativt bränsle och drivmedel som till exempel biodrivmedel och vätgas blir en viktig framgångsfaktor, och ökad tillgång till eldrivna tåg kommer också spela en roll.

I linje med dagligvaruindustrins DLF Transportinitiativet 2025¹¹ stödjer färdplanen ambitionen att inrikestransporter – egenutförda och köpta – i DLFs medlemsföretag, senast vid utgången av år 2025 ska vara fossilfria. Under senare perioder kommer elektrifierade transporter bidra och industrin kan ställa gradvis hårdare krav på utrikestransporter.

Tabell 7: Transporter

FOSSILA KÄLLOR	UTMANINGAR	VÄGEN TILL FOSSILFRITT	VÅR MÖJLIGHET ATT GÖRA SKILLNAD
<ul style="list-style-type: none"> Fossila bränslen och drivmedel för transport uppströms och nedströms 	<ul style="list-style-type: none"> Alternativen till dagens fossila bränslen och drivmedel medför kostnadsökningar och i vissa fall saknas förutsättningar som tillgänglighet och infrastruktur 	<ul style="list-style-type: none"> Övergång till fossilfria transporter genom användande av hållbara, fossilfria bränslen och drivmedel för all typ av transport, tillgängligt i hela Sverige 	<ul style="list-style-type: none"> Arbeta för uppfyllnad av DLF Transportinitiativet 2025¹² Inköpskriterier ställer krav på, och premierar fossilfria transporter
UPPMANINGAR TILL VÅRA INTRESSETER			
<p>Leverantör</p> <ul style="list-style-type: none"> Verka för utveckling av kostnadseffektiva fossilfria transportlösningar, t ex med hjälp av digitalisering, kombination av olika fraktformer och samtransporter Sätt interna mål kopplat till fossilfritt och signera gärna Transportinitiativet <p>Politiken</p> <ul style="list-style-type: none"> Säkerställ ett långsiktigt skatteundantag för rena och höginblandade biodrivmedel Säkerställ långsiktig skattebefrielse för biogas Stöd nödvändig utbyggnad av transportinfrastruktur för icke fossila bränslen i hela Sverige Stabila och långsiktiga energiöverenskommelser 			

¹¹ <https://www.dlf.se/transportinitiativet-2025/>

¹² <https://www.dlf.se/transportinitiativet-2025/>

UPPMANINGAR

- Skapa långsiktiga och kostnadsneutrala spelregler för investeringar i produktionsanläggningar för alternativa drivmedel i Sverige
- Ökad långsiktighet i policies kring transportinfrastruktur krävs för att påskynda övergången
- Utred möjligheten att vidareutveckla transportlösningar som innefattar järnvägstransporter

Svensk dagligvaruhandel

- Skapa förutsättningar för fossilfria transportlösningar genom till exempel lokal infrastruktur för laddning, samarbete för optimering och effektivisering
- Verka för samarbete i branschen för optimering och effektivisering

FÖRSÄLJNING

I försäljningsledet är fossilt baserade energikällor för restauranger och butikers uppvärmning, kylar, frysar, drift av kassalinje och scanning samt belysning den största källan. Här har dagligvaruleverantörernas kunder direkt påverkan.

Dagligvaruleverantörerna har direkt påverkan på butiks- och kampanjmaterial samt dess emballage. Detta

material kan vara baserat på fossil råvara samt vara producerat med fossila energikällor. Vi har möjlighet att göra skillnad genom fortsatt ökad digitalisering, optimering av det material som tas fram samt att efterfråga fossilfria material producerat med fossilfri energikälla genom inköpskriterier som premierar omställningen.

Tabell 8: Försäljning**UPPMANINGAR TILL VÅRA INTRESSETER****Leverantörer**

- Sätt interna mål kopplat till fossilfritt

Svensk Dagligvaruhandel

- Verka för 100% fossilfri energi i butiksledet

ANVÄNDNINGSFASEN

Användningsfasen innefattar konsumtion och användning av dagligvaror. Utsläpp från förbränning av fossil råvara är låga i användningsfasen i de svenska hushållen eftersom den el man använder i hemmet är fossilfri till 98

procent.¹³ Så även för en produkt som schampo, där det trots att det krävs mycket energi för uppvärmning av vatten, endast blir låga utsläpp eftersom energin kommer från fossilfria källor.¹⁴

Tabell 9: Användningsfasen**UPPMANINGAR TILL VÅRA INTRESSETER****Politiken**

- Säkra bibehållen tillgång till kostnadseffektiv, fossilfri elektricitet i hela Sverige

Konsument

- Överdosera inte/följ doseringsrekommendationerna på t ex schampo, tvål, tvätt- och rengöringsmedel
- Undvik matsvinn, t ex genom att följa Livsmedelsverkets råd på livsmedelsverket.se

¹³ <https://fossilfrittverige.se/roadmap/elbranschen/>

¹⁴ Vid tillagning av livsmedel kan fossila utsläpp uppstå vid användning av gas, gasol, stenbitskol

ÅTERVINNING

Vid en produkts slutskede, inklusive vid svinn, används energi för avfallshantering, återvinning och kompostering. Elen och energin som används kan komma från fossila energikällor. Genom att designa förpackningar som minskar risken för svinn kan dagligvaruindustrin bidra till att minimera mängderna som behöver hanteras.

Dagligvarubranschen genererar stora mängder förpackningar. När förpackningarna har förbrukats ska de källsorteras för att i nästa steg kunna materialåtervinnas. Även här kan den energi som används komma från fossila energikällor.

Stora mängder förpackningar hamnar i hushållssoporna vilket innebär att de går till energiutvinning (förbränning) i stället för att de återvinns. Vissa förpackningar som källsorteras kan, på grund av deras utformning, vara svåra att materialåtervinna. Dessa förpackningar blir bortsorterade i återvinningsprocessen och går även de till energiutvinning. Genom att designa förpackningar för återvinning kan dagligvaruindustrin bidra till cirkulära flöden och minimera mängderna ny fossil råvara till förpackningar.

Tabell 10: Återvinning

FOSSILA KÄLLOR	UTMANINGAR	VÄGEN TILL FOSSILFRITT	VÅR MÖJLIGHET ATT GÖRA SKILLNAD
<ul style="list-style-type: none"> Fossila energikällor i avfallshantering och kompostering Fossila energikällor i källsortering och återvinning av förpackningar Fossila energikällor i förbränning av förpackningar 	<ul style="list-style-type: none"> Processer som drivs med fossil energi Stora mängder förpackningar hamnar i hushållssoporna och går till förbränning Men även vissa förpackningar som källsorteras kan, på grund av deras utformning, vara svåra att materialåtervinna 	<ul style="list-style-type: none"> Ställ om till fossilfria energikällor vid avfallshantering och kompostering, vid källsortering och återvinning av förpackningar samt vid förbränning av förpackning Påverka konsumenten så att fler förpackningar källsorteras för att öka återvinningen och minska mängden ny fossil råvara Minimera mängden svinn som behöver hanteras genom att designa förpackningar som minskar risken för svinn Design för återvinning av förpackningar så att de enkelt kan materialåtervinnas utan stora kvalitetsförluster 	<ul style="list-style-type: none"> Tydligt kommunicera till konsumenter att och hur alla förpackningar ska källsorteras

UPPMANINGAR TILL VÅRA INTRESSETER

Politiken

- Stöd forskning och innovation i syfte att materialåtervunnet förpackningsmaterial ska kunna användas i kontakt med livsmedel.
- Säkra fortsatt finansiering av Klimatklivet för att driva på omställningen till cirkularitet i återvinningen av framför allt plastförpackningar.

Godkända producentansvarsorganisationer, som t ex Näringslivets Producentansvar

- Anpassa förpackningsavgifterna så att det finns ett ekonomiskt incitament att välja förpackningar som är anpassade för materialåtervinning.

Svensk dagligvaruhandel

- Samarbeta i branschen för att tydligt kommunicera till konsumenter att alla förpackningar ska källsorteras.

Konsumenter

- Källsortera alla förpackningar enligt förpackningsanvisningarna

¹³ <https://fossilfrittserverige.se/roadmap/elbranschen/>

¹⁴ Vid tillagning av livsmedel kan fossila utsläpp uppstå vid användning av gas, gasol, stenbitskol

Våra prioriterade politiska uppmaningar

Säkra fortsatt finansiering av Klimatklivet för att bland annat driva på omställningen till en fossilfri primärproduktion och förädling.

Säkerställ tillgång till kostnadseffektiv fossilfri energi i hela Sverige.

Säkerställ långsiktig skattebefrielse på fossilfria energikällor, exempelvis biogas.

Förnybara förpackningsmaterial bör likställas med återvunna ur ett hållbarhetsperspektiv för att minska användning av fossil råvara i förpackningar

Stöd forskning och innovation i syfte att materialåtervunnet förpackningsmaterial ska kunna användas i kontakt med livsmedel.

Säkerställ ett långsiktigt skatteundantag för rena och höginblandade biodrivmedel.

Stöd nödvändig utbyggnad av transportinfrastruktur för fossilfria bränslen i hela Sverige.

